

12. veebruar 2025

ARUPÄRIMINE

Hiina luure ligipääs Eesti elanike andmetele rakenduste ja tehnoloogia kaudu

Austatud justiits- ja digiminister

Riigi Infosteemi Amet (RIA) toob oma küberturvalisuse aastaraamatus esile, et Hiina luure pääseb Hiinas toodetud tehnoloogia ja rakenduste abil hõlpsasti ligi ka Eesti elanike isiklikele andmetele. See tekitab tõsiseid küsimusi Eesti küberturvalisuse ja andmekaitse osas.

RIA hinnangul on Hiina üks suurimaid küberohtusid maailmas ning nende tegevus hõlmab nii küberspionaaži, tehnoloogilist sõltuvust kui ka ulatuslikku andmekogumist. Euroopa Liidu seadusandlusest erinevalt kohustab Hiina riiklik seadus kõiki seal tegutsevaid ettevõtteid jagama oma kogutud andmeid valitsusega, sealhulgas ka luureteenistustega. Sellest tulenevalt võivad Hiina päritolu rakendused ja seadmed, näiteks TikTok ning BYD elektriautod, kujutada ohtu Eesti elanike privaatsusele ja riigi küberturvalisusele.

Arvestades küberturvalisuse ja andmekaitse üha kasvavat tähtsust on oluline, et Eesti riik ja meie elanikud oleksid paremini kaitstud väliste küberohtude eest.

Eelloodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Milliseid meetmeid on riigis rakendatud, et vähendada Hiina tehnoloogia ja rakenduste kaudu toimuvat Eesti elanike andmete kogumist?
2. Kas valitsus kaalub sarnaselt teiste lääneriikidega meetmeid, sealhulgas TikToki ja teiste Hiina rakenduste piiranguid või keelustamist riigiasutustes?
3. Milliseid samme on astunud, et tõhustada järelevalvet Eestis kasutatava tehnoloogia ja tarneahela usaldusväärsuse üle?
4. Kas valitsusel on plaanis algatada seadusandlikke muudatusi, et kaitsta Eesti kodanikke ja riigiasutusi Hiina küberohtude eest?
5. Kuidas tagatakse, et Eesti elutähtsa taristu ja kriitiliste teenuste haldamisel ei kasutataks kõrge riskiga Hiina tehnoloogiat?

Lugupidamisega,

Lauri Laas
Vladimir Archipov
Vadim Belobrovitsev
Mekcer Jangrafov

Arupärimine

12.02.2025 Nr. 718